

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. august 2013
Kontor: Sikkerheds- og Forebyg-
gelseskontoret
Sagsbeh: Linda Bjørk Nielsen
Sagsnr.: 2013-0030-1533
Dok.: 822295

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 940 (Alm. del), som Folketin-
gets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. juni 2013.

Morten Bødskov

/

Anette Arnsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 940 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor man i forbindelse med nedsættelsen af Wendler Pedersen-udvalget i 1998 under en socialdemokratisk justitsminister valgte at nedsatte et udvalg bestående hovedsageligt af jurister, og ikke også inddrog historikere, da historikere utvivlsomt ville kunne have bidraget positivt til udvalgets arbejde, bl.a. i forbindelse med makuleringspraksis af personsager, og den dertil hørende vurdering af, hvor vidt de enkelte sager var af en historisk karakter, og derfor burde være blevet bevaret for eftertiden?”

Svar:

Udvalget vedrørende Politiets og Forsvarets Efterretningstjenester, det såkaldte ’Wendler Pedersen-udvalg’, blev nedsat af den daværende regering i april 1998.

Udvalgets sammensætning skal ses i lyset af de opgaver, som udvalget skulle varetage. Opgaverne er beskrevet i kommissoriet af 22. april 1998, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

”4.1. Udvalget skal overveje de ovennævnte spørgsmål vedrørende registrering af i Danmark hjemmehørende personer og organisationer og behandlingen og opbevaringen af tjenesternes oplysninger herom og herunder overveje forholdet til den almindelige registerlovgivning. På grundlag heraf skal udvalget udarbejde forslag til nye og klare regler på området. Reglerne bør være fælles for de to efterretningstjenester, således at disse reglers overholdelse som i dag kan påses af samme instans.

Udvalget skal i den forbindelse også overveje spørgsmålet om den enkelte borgers adgang til at få oplysning om, hvorvidt vedkommende er registreret i efterretningstjenesternes registre. Udgangspunktet må her være, at formålet med registrene og den bagved liggende efterforskning ikke må kompromitteres. Overvejelserne må derfor koncentreres om, hvorvidt der kan findes oplysningsordninger, der ikke tilsidesætter dette hensyn.

Udvalget anmodes særligt om at overveje det ovennævnte spørgsmål om, hvorvidt der kan etableres en særlig oplysningsordning, der giver adgang til (historiske) oplysninger om efterretningstjenesternes registreringer af i Danmark hjemmehørende personer og organisationer i en tidligere, afsluttet periode, f.eks. i en årrække frem til murens fald i 1989. I den forbindelse bør udvalget særligt overveje en ordning svarende til den, som er foreslået i den norske regerings forslag fra februar 1998. Med udgangspunkt i dette forslag skulle ordningen i givet fald udformes således, at der gives

adgang til oplysninger, som måtte være indhentet på ulovlig måde eller registreret eller anvendt i strid med de dagældende retningslinier.

I udvalgets vurdering må bl.a. indgå en belysning af, i hvilket omfang det oplysningsmateriale, der i dag findes i de to tjenester, giver mulighed for at gennemføre en sådan ordning. Det bør samtidig forudsættes, at de retlige vurderinger, som ordningen bygger på, ikke kan foretages af efterretnings-tjenesten selv. Det må i den forbindelse også indgå, at PET's og FE's registreringer og videregivelse af oplysninger siden henholdsvis 1964 og 1978 har været undergivet Wamberg-udvalgets kontrol. Det kan næppe heller antages at være tilfredsstillende, at den endelige vurdering af de nævnte retlige spørgsmål foretages af Wamberg-udvalget. En ordning af den oven-nævnte karakter må derfor forudsætte, at der etableres et særligt uvildigt organ til at foretage den endelige vurdering af de retlige spørgsmål, som indgår i ordningen.

Udvalget anmodes om i givet fald at udarbejde forslag til udformningen af en oplysningsordning af den omhandlede karakter. Ordningen bør være udformet således, at den hverken direkte eller indirekte giver oplysninger om tjenesternes virksomhed efter periodens udløb, herunder om aktuelle efterforskninger og registreringer.

...

4.2. Særlig for så vidt angår PET skal udvalget endvidere gennemgå regelgrundlaget for tjenesten og i lyset heraf overveje behovet for og udformningen af en mere samlet regulering af PET's virksomhed.

En sådan regulering vil bl.a. skulle tilsigte at skabe klarhed om rammerne for PET's aktiviteter og virkemåde og hermed også om, hvad der falder uden for disse rammer. Reguleringen vil bl.a. kunne omfatte følgende elementer:

1. Angivelse af PET's formål og virksomhedsområde.
2. Afgrænsning af, i hvilke tilfælde PET kan (og skal) interessere sig for og indhente oplysninger om aktiviteter, personer, persongrupper eller organisationer.
3. Angivelse af, hvilke midler til informationsindhentning PET kan tage i anvendelse, og under hvilke omstændigheder de pågældende midler kan anvendes. Der sigtes hermed ikke til de straffeprocessuelle tvangsindgreb (indgreb i meddelelshemmeligheden, ransagning m.v.), der allerede er reguleret i retsplejeloven, men derimod til de andre midler til informationsindhentning, som kan være relevante for en efterretningstjeneste (indsam-

ling af avisartikler, pjecer, oplysninger fra de elektroniske medier m.v., deltagelse i offentlige møder, observation, anvendelse af meddelere, penetrering m.v.).

4. Angivelse af, i hvilke tilfælde tjenestens virksomhed kræver særskilt politisk godkendelse.

5. Angivelse af, under hvilke omstændigheder PET kan videregive oplysninger til andre myndigheder.

6. Samarbejde og arbejdsfordeling mellem på den ene side PET og på den anden side det almindelige politi og anklagemyndigheden.

7. Revision af tjenestens regnskaber.

8. Afgivelse af en årlig redegørelse om tjenestens virksomhed.

Udvalget bør i givet fald fremkomme med forslag til en regulering af den angivne karakter. Det forudsættes, at de centrale bestemmelser fastsættes ved lov, f.eks. i en særlig lov om Politiets Efterretningstjeneste.”

Som anført vedrørte udvalgets opgaver således navnlig overvejelser omkring registrering af personer og organisationer hjemmehørende i Danmark, behandlingen og opbevaringen af tjenesternes oplysninger herom, etablering af en særlig indsigtsordning samt behovet for og udformningen af en mere samlet regulering af Politiets Efterretningstjenestes virksomhed. Sådanne overvejelser har en overvejende juridisk karakter, hvilket blev afspejlet i udvalgets sammensætning.